

Brusel 19. prosince 2023
(OR. en)

16988/23

Interinstitucionální spis:
2023/0443(NLE)

ENER 717
CLIMA 667
TRANS 622
CONSOM 502
IND 708
ECOFIN 1413
FISC 303

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	16892/23 + COR 2
Č. dok. Komise:	16136/23
Předmět:	Návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2022/2578, pokud jde o prodloužení doby jeho použitelnosti – politická dohoda – rozhodnutí použít k přijetí písemný postup

Delegace naleznou v příloze znění návrhu nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2022/2578, pokud jde o prodloužení jeho doby použitelnosti, v návaznosti na politickou dohodu dosaženou na zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku (energetika) dne 19. prosince 2023.

Znění v příloze podléhá revizi právníky-lingvisty.

Rada rozhodla povolit, aby byl k přijetí tohoto nařízení použit písemný postup.

NAŘÍZENÍ RADY (EU) 2023/...

ze dne ...,

kterým se mění nařízení (EU) 2022/2578, pokud jde o prodloužení jeho doby použitelnosti

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 122 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízením Rady (EU) 2022/2578¹ se zavádí dočasný mechanismus korekce trhu pro pokyny zadané k obchodování s deriváty spojenými s virtuálními obchodními místy Unie se splatností mezi jedním měsícem a jedním rokem. Mechanismus korekce trhu se proto vztahuje na jakýkoli komoditní derivát obchodovaný na regulovaném trhu, jehož podkladovým aktivem je transakce s plynem v jakémkoli virtuálním obchodním místě v Unii.
- (2) Mechanismus korekce trhu se aktivuje, když nastane událost vyžadující korekci trhu, tj. když vypořádací cena derivátu Title Transfer Facility („TTF“) s plněním v následujícím měsíci, kterou zveřejňuje nizozemská společnost ICE Endex B.V., překročí 180 EUR/MWh a po dobu tří pracovních dnů je o 35 EUR vyšší než referenční cena. Nařízení (EU) 2022/2578 stanoví dynamický nabídkový limit, podle kterého při výskytu události vyžadující korekci trhu organizátoři trhu nemají přijímat a účastníci trhu nemají zadávat pokyny pro deriváty s cenami ve výši 35 EUR/MWh nad referenční cenou, kterou Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) zveřejnila předchozí den.

¹ Nařízením Rady (EU) 2022/2578 ze dne 22. prosince 2022, kterým se zavádí mechanismus korekce trhu na ochranu občanů Unie a hospodářství před nadměrně vysokými cenami (Úř. věst. L 335, 29.12.2022, s. 45, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2578/oj?locale=cs>).

- (3) V souladu s článkem 8 nařízení (EU) 2022/2578 provedly Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA) a agentura ACER ve svých zprávách o posouzení účinků zveřejněných dne 1. března 2023 analýzu řady ukazatelů, aby posoudily dopady mechanismu korekce trhu od vstupu uvedeného nařízení v platnost. Orgán ESMA a agentura ACER dospěly k závěru, že mechanismus korekce trhu nebyl aktivován a že do zveřejnění jejich příslušných zpráv se neobjevily žádné negativní účinky na bezpečnost dodávek, toky plynu uvnitř Unie nebo na finanční stabilitu.
- (4) Na základě ukazatelů, které orgán ESMA a agentura ACER analyzovaly ve svých zprávách ze dne 1. března 2023, Komise rozšířila analýzu s cílem posoudit vývoje trhu po období analyzovaném v těchto zprávách. Od vstupu nařízení (EU) 2022/2578 v platnost nebyly zjištěny žádné negativní účinky a mechanismus korekce trhu nebyl nikdy aktivován.
- (5) Přetrvávají však vážné obtíže, pokud jde o bezpečnost dodávek energie v Unii. Celosvětová situace na trhu s plynem zůstává velmi napjatá. Ceny plynu jsou stále výrazně vyšší než před začátkem krize v Evropě poté, co Rusko začalo energii zneužívat jako zbraň a po vypuknutí válečné agrese Ruska vůči Ukrajině, což má nevyhnutelné dopady na kupní sílu občanů Unie a konkurenceschopnost podniků v Unii.
- (6) Volatilita trhu s plynem je také důsledkem napjaté situace na trhu, která vyplývá z geopolitických rizik, a představuje další riziko pro hospodářství Unie. Případy výrazného kolísání cen pozorované v létě a na začátku podzimu 2023, kdy ceny během několika týdnů vzrostly o více než 50 %, ukazují, že trhy jsou stále ještě nestabilní a zůstávají zranitelné i vůči relativně malým otřesům v oblasti poptávky a nabídky, což dokazuje pohyb cen po nedávných událostech, jako byla stávka v australských zařízeních na zkapalněný zemní plyn (LNG) nebo narušení plynovodu Balticconnector. Probíhající krize na Blízkém východě představuje další významné geopolitické riziko s možným dopadem na ceny a dodávky plynu.

- (7) Světové trhy s plynem jsou v současné době velmi napjaté a očekává se, že to tak ještě nějakou dobu zůstane. Celosvětová nabídka LNG v posledních dvou letech rostla jen mírně, a to z důvodu omezeného zvyšování kapacit pro zkapalňování, odstávek nejdůležitějších vývozních zařízení a klesajících dodávek vstupního plynu do zařízení na zkapalňování zemního plynu. Významná nová kapacita pro zkapalňování zemního plynu by měla být uvedena do provozu až v průběhu roku 2025. Proto se očekává, že rovnováha na trzích bude i nadále v nejbližší budoucnosti nejistá.
- (8) Kromě toho se v důsledku výrazného poklesu dovozu plynu z ruských plynovodů v uplynulém roce dostupnost dodávek plynu do Unie ve srovnání se situací před krizí značně snížila. Při současné úrovni dovozu plynu se očekává, že v roce 2023 se bude do Unie přivádět plynovodem z Ruska nejvýše 20 miliard metrů krychlových (miliard m³) zemního plynu, což je přibližně o 110 miliard m³ méně než v roce 2021. Přetrvává tedy vážné riziko, že v krátkodobém horizontu dojde v Unii k nedostatku plynu. Vzhledem k současným napjatým podmínkám na trhu mohou ceny opět vzrůst v důsledku nepředvídatelných událostí a náhlých otřesů, jako je například oživení poptávky po LNG v Asii, které by mohlo snížit dostupnost plynu na světovém trhu s plynem; extrémní povětrnostní podmínky, které by mohly ovlivnit výrobu energie ve vodních elektrárnách a výrobu elektřiny v jaderných elektrárnách, což by vyžadovalo větší využití výroby elektřiny z plynu; a další možná narušení dodávek plynu, včetně úplného zastavení dovozu plynu z Ruska a dalších narušení kritické infrastruktury jako sabotáž plynovodu Nord Stream 1 v září 2022 nebo narušení plynovodu Balticconnector v říjnu 2023.
- (9) Přetrvávající závažné obtíže vystavují celou Unii riziku nedostatku energie a vysokým cenám energií. Úroveň cen plynu by mohla mít negativní dopad na hospodářskou situaci Unie, konkurenceschopnost jejího průmyslu a kupní sílu jejích občanů.

- (10) Za uvedených podmínek, zejména v situaci několika geopolitických rizik s možným dopadem na ceny plynu, může obava z nedostatku vyvolat významné reakce, které mohou mít vážné dopady na ceny plynu. Vzhledem k současné napjaté rovnováze mezi nabídkou a poptávkou by mohla mít na ceny plynu dramatický dopad i mírná narušení dodávek plynu a mohla by způsobit vážné a trvalé škody hospodářství a občanům Unie.
- (11) V době vrcholící krize se Unie přiklonila k důrazné a koordinované reakci, aby ochránila své občany a své hospodářství před nadměrně vysokými cenami a zajistila, že plyn bude proudit přes hranice ke všem spotřebitelům, kteří ho potřebují, a to i v situacích, kdy je ho nedostatek. Unie přispěla ke zlepšení situace prostřednictvím své reakce v souladu s plánem „REPowerEU“, který oznámila Komise ve svém sdělení ze dne 18. května 2022, a následných iniciativ, včetně opatření stanovených v nařízení (EU) 2022/2578. Pokud by se tato opatření přestala uplatňovat, stabilizovaná, leč křehká situace, které Unie dosáhla, by byla ohrožena a zhoršila by se odolnost vůči možným budoucím událostem a náhlým otřesům.
- (12) Vzhledem k tomu, že Unie představuje jednotný trh a nizozemská platforma TTF se obecně považuje za „standardní“ zástupný ukazatel cen pro evropské trhy s plynem, měly by vysoké ceny plynu u derivátů spojených s TTF závažné důsledky ve všech členských státech, i když možná v různé míře podle členských států. Do prodloužení doby použitelnosti nařízení (EU) 2022/2578 by měly být rovněž nadále zahrnuty deriváty spojené se všemi ostatními virtuálními obchodními místy v Unii, aby se předešlo případným přesunům obchodu k derivátům spojeným s jinými virtuálními obchodními místy, které by mohly vést k narušení na trzích s energií nebo na finančních trzích Unie. Mechanismus korekce trhu posiluje solidaritu Unie tím, že zabraňuje nadměrně vysokým cenám plynu, které jsou pro mnoho členských států neudržitelné i z krátkodobého hlediska. Mechanismus korekce trhu pomáhá zajistit, aby dodavatelské podniky ve všech členských státech mohly v duchu solidarity mezi členskými státy nakupovat plyn za rozumné ceny.

- (13) S ohledem na skutečnost, že použitelnost nařízení (EU) 2022/2578 skončí dnem 31. ledna 2024, představuje prodloužení jeho doby použitelnosti mimořádné opatření v duchu solidarity mezi členskými státy reagující na přetrvávající závažné problémy s dodávkami energie, které s sebou nesou riziko bezprostřední krize a nadměrných cen.
- (14) Kromě toho je prodloužení doby použitelnosti nařízení (EU) 2022/2578 v souladu s plánem REPowerEU, jehož cílem je chránit občany a hospodářství Unie před nadměrnými cenami a nedostatečnými dodávkami energie.
- (15) Toto nařízení by mělo vstoupit v platnost dne 1. února 2024, aby se zajistila nepřetržitá ochrana před nadměrnými cenami po celou zimní sezónu 2023/2024.
- (16) Prodloužení by mělo být dočasné a mělo by zůstat v platnosti do 31. ledna 2025. Je nezbytné a přiměřené vzhledem k trvajícím závažným obtížím a rizikům pro bezpečnost dodávek a cen plynu v Unii a k nejistotě současné situace.
- (17) Jelikož cíle tohoto nařízení nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jej může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku toto nařízení nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.
- (18) Nařízení (EU) 2022/2578 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Změna nařízení (EU) 2022/2578

V čl. 12 odst. 1 nařízení (EU) 2022/2578 se druhá věta nahrazuje tímto:

„Použije se do 31. ledna 2025.“

Článek 2

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem 1. února 2024.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V ... dne ...

Za Radu

předseda/předsedkyně
